Työ- ja elinkeinoministeriö
Laura Perheentupa

1.3.2022

Maa- ja metsätalousvaliokunta

"Maatalouden kannattavuuskriisi / HUOM! erityisesti Ukrainan tilanteeseen ja maatalouden kausityövoimaan liittyen". Työ- ja elinkeinoministeriön tulokulmana on, miten valmistaudutaan hankkimaan korvaavaa kausityövoimaa kotimaan työmarkkinoilta ja EU/ETA-alueelta (Eures).

Valtaosa maatalouden kausityövoimasta on pitkään katettu ulkomaisella työvoimalla. Maa- ja metsätaloudessa työskentelee vuosittain noin 20 000 ulkomaalaista kausityöntekijää. Yli 80 prosenttia Suomeen tulevasta maatalouden kausityövoimasta tulee normaalivuosina Schengen-alueen ulkopuolelta. Maatilojen tarvitsemista sadonkorjuun kausityöntekijöistä suurin osa tulee Ukrainasta. Suomella on jo nyt Covid19-pandemian takia kokemusta ja keinoja siihen, miten toimia, kun Ukrainasta ei päästä Suomeen tai päästään vain rajoitetusti.

- TE-toimistojen välisen yhteistyön tiivistäminen maatalouden kausityövoiman turvaamiseksi ja tietojen vaihtoa myös MTK:n kanssa sekä oppilaitosten ja vastaanottokeskusten kanssa.
- Kausityönantajat kontaktoidaan TE-toimistoista ja alan järjestöistä ja kannustetaan heitä laittamaan työpaikat näkyville TE-palveluiden sivuille sekä MTK:n Töitä Suomesta -sivustolle.
- TE-palvelut auttavat työnantajia tarvittaessa myös koulutuksellisin ratkaisuin saamaan osaavaa työvoimaa. TE-toimistoissa toteutetaan ammatillista koulutusta, joka suunnitellaan yhdessä työnantajan kanssa räätälöidysti, hyvin lyhyinkin koulutusratkaisuin.
- Ohjataan myös työnhakijoita MTK:n Töitä Suomesta -sivustolle sekä TE-palveluiden sivuille sekä tehostetaan viestinnän toimia työhakijoille mahdollisuudesta työskennellä kausityössä.
- Hyödynnetään palkkatukea kausityöyritysten tukena, jos TE-toimisto harkitsee palkkatuen työttömän ja työnhakijan näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti ja palkkatuen muut edellytykset täyttyvät.
- Järjestetään rekrytoinnin tueksi virtuaalisia TE-live -tapahtumia ja keskustelutilaisuuksia kausityönantajille ja työnhakijoille.
- Pidetään yllä tiivistä vuoropuhelua TE-palvelujen, ELY:jen, Talent Hub -verkostojen ja maahanmuuttajien osaamiskeskusten ym. toimijoiden kanssa kausityövoiman rekrytoimisesta Suomesta. Valmentavaa koulutusta kausityöhön rakennetaan yhdessä ELY:n kanssa.
- Hyödynnetään eurooppalaisen työnvälityksen Euresin verkostoa ja tuetaan rekrytointia kausityöhön EU/ETA-alueelta laittamalla työpaikkoja auki kansallisille sivuille sekä järjestämällä myös TE-liven kautta virtuaalisia rekrytointitapahtumia.
- Tarjotaan työnantajille kaikissa tilanteissa kotimaan työvoiman lisäksi mahdollisuus rekrytoida kausityöntekijöitä muista EU/ETA-maista. Kannustetaan työantaja-asiakkaita ilmoittamaan rekrytointitarpeestaan ja avaamaan paikat niin Suomessa kuin Euroopassa. Keskeisempänä tekona on se, että voimme avata paikat muiden maiden TE-toimistoihin.
- Listataan myös Eures-portaalista hakijat, jotka ovat ilmoittaneet kiinnostuneensa kausitöistä/maataloustöistä Pohjoismaissa ja kerrotaan heille massapostilla Suomen kausityömahdollisuuksista työpaikkalistan kera.
- Toteutetaan maksullinen somekampanja Eurooppaan/Suomeen kun markkinoitavat työpaikat ovat selvillä.
- Toteutetaan TE live lähetys yhdessä MTKn ja Euresin kanssa #Finlandworks teemalla: ”Kesäksi töihin maailman onnellisimpaan maahan?” Lähetyksessä kerrotaan hakijoille, millaista kausityö on Suomessa, mistä kausityötä löytää Suomessa ja kuinka hakea.

Kohtaanto-ongelmia aiheuttavat esimerkiksi alan matala palkkataso ja työpaikan saavutettavuus. Lisäksi osa työtehtävistä edellyttää erityisosaamista. Myös muissa EU/ETA-maissa tulee tänä keväänä ja kesänä olemaan tarve kausityöntekijöistä. Heistä käydään kilpailua.